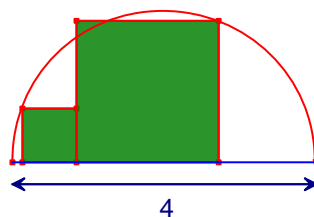

Problemes de Geometria per a l'ESO 339

3381.- La figura està formada per un semicercle de diàmetre 4 i dos quadrats.
Calculeu l'àrea del quadrat.

Solució:

Siga la circumferència de centre O i radi $\overline{OA} = 2$

Siguen els quadrats $KL MN, LDEF$, de costats $\overline{KL} = a, \overline{LD} = b$

$\angle NLE = 90^\circ$

Aleshores, $\angle NOE = 90^\circ$

$\overline{NL} = a\sqrt{2}, \overline{LE} = b\sqrt{2}$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle

$\triangle NLE$:

$$\overline{NE}^2 = 2a^2 + 2b^2$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle NOE$:

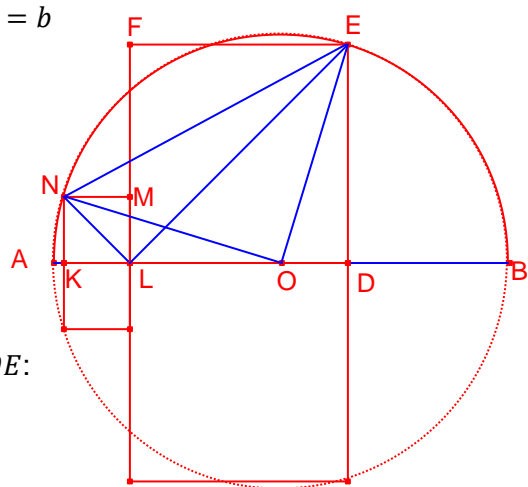
$$2a^2 + 2b^2 = 2^2 + 2^2$$

Simplificant:

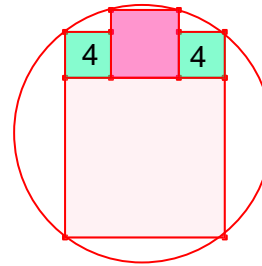
$$a^2 + b^2 = 4$$

La suma de les àrees dels dos quadrats és:

$$S_{\text{ombrejada}} = a^2 + b^2 = 4$$

3382.- La figura està formada per quatre quadrats dos d'ells d'àrea 4.
 Calculeu l'àrea del cercle circumscribit.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ inferior de costat $\overline{AB} = a$

Siga el quadrat $DEFG$ d'àrea 4 i costat $\overline{DE} = 2$

Siga el quadrat $DKLM$ de costat $\overline{EK} = a - 4$

Siga la circumferència de centre O i radi $\overline{OA} = R$ que passa pels punts A, B, J, L, M, G .

$$FM = a - 4 - 2 = a - 6$$

La recta EF talla la circumferència en el punt P

$$\overline{MP} = a + 2 + 2 \cdot \overline{MF} = 3a - 10$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ABG$:

$$4R^2 = a^2 + (a + 2)^2$$

$$4R^2 = 2a^2 + 4a + 4$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle PML$:

$$4R^2 = (a - 4)^2 + (3a - 10)^2$$

$$4R^2 = 10a^2 - 68a + 116$$

Aleshores:

$$a^2 - 9a + 14 = 0$$

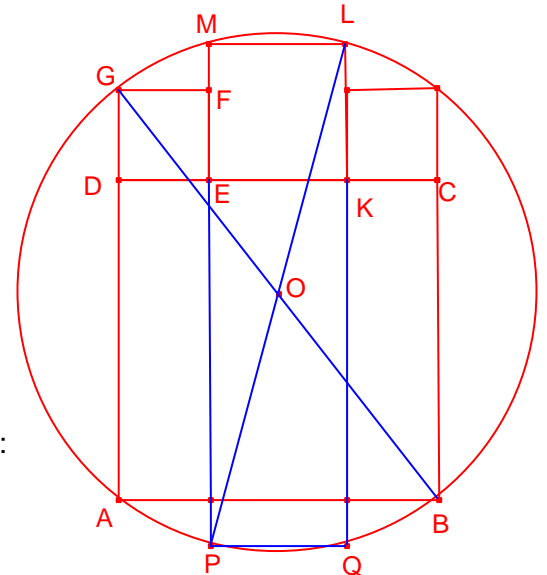
Resolent l'equació:

$$a = 7$$

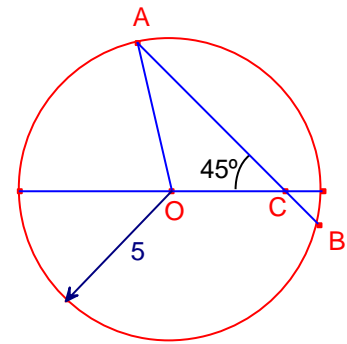
$$R^2 = \frac{65}{2}$$

L'àrea del cercle és:

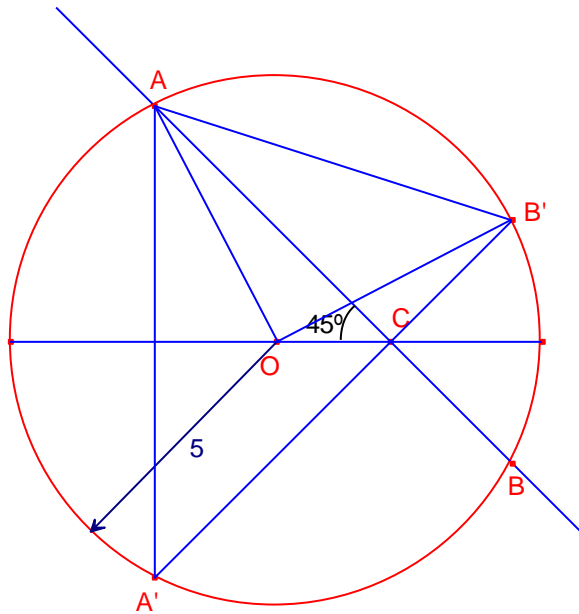
$$S = \pi R^2 = \frac{65}{2} \pi$$

3383.- En una circumferència de centre O i radi 5 la corda \overline{AB} talla un diàmetre en el punt C tal que $\angle OCA = 45^\circ$
 Calculeu $\overline{AC}^2 + \overline{BC}^2$

Solució:

Siga A' el punt simètric de A respecte de la recta OC .
 Siga B' el punt simètric de B respecte de la recta OC
 $\angle AOA' = \angle BOB' = 90^\circ$

Aleshò

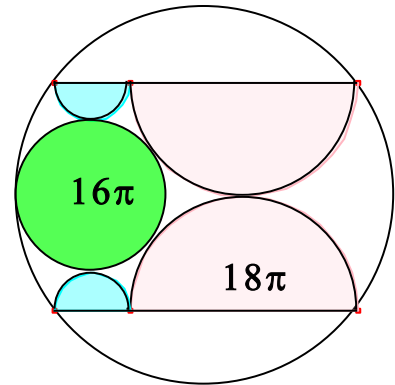
$$\angle AOB' = \angle BOA' = \frac{360^\circ - 2 \cdot 90^\circ}{2} = 90^\circ$$

$$\angle AOB' = 45^\circ$$

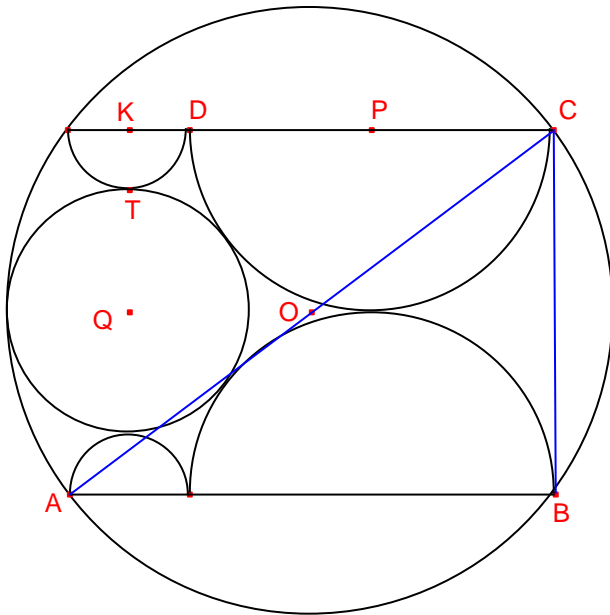
$$\overline{AB'} = 5\sqrt{2}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle ACB'$:
 $50 = \overline{AC}^2 + \overline{BC'}^2 = \overline{AC}^2 + \overline{BC}^2$

3384.- Els semicercles pintats del mateix color són iguals.
 Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del cercle exterior.

Solució:

Siga la circumferència exterior de centre O i radi $R = \overline{OA}$

Siga la semicircumferència de centre P $r = \overline{PC}$ i àrea 18π

$$18\pi = \frac{1}{2}\pi r^2$$

$$r = 6$$

Siga la circumferència de centre Q i radi $s = \overline{QT}$ i àrea 16π

$$16\pi = \pi s^2$$

$$s = 4$$

Siga la semicircumferència de centre K i radi $t = \overline{KD} = \overline{KT}$

$$2t + 2s = 2r$$

$$t = 2$$

$$\overline{AB} = 2t + 2r = 16, \overline{BC} = 2r = 12$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle

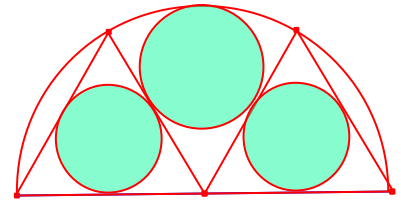
$$4R^2 = 16^2 + 12^2$$

$$R = 10$$

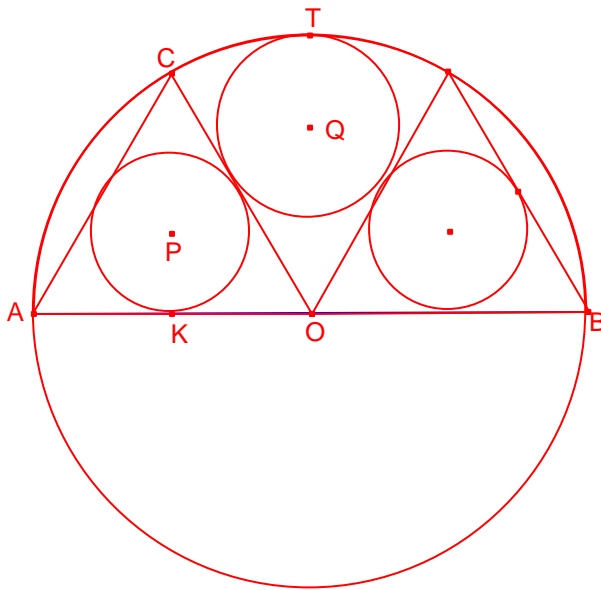
La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_R} = \frac{r^2 + s^2 + t^2}{R^2} = \frac{14}{25}$$

3385.- La figura està formada per un semicercle, dos triangles equilàters i tres cercles.
 Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del semicercle.

Solució:

$$\begin{aligned} OA &= R \\ PK &= r \\ QT &= s \end{aligned}$$

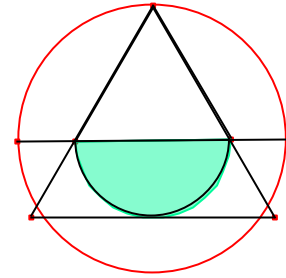
$$r = \frac{\sqrt{3}}{6} R$$

$$s = \frac{1}{3} R$$

Proporció:

$$\frac{2r^2 + s^2}{R^2/2} = \frac{5}{9}$$

3386.- La figura està formada per tres semicercles i un triangle equilàter.
 Calculeu la proporció entre les àrees del semicercle ombrejat i el cercle exterior.

Solució:

Siga O el centre de les tres semicircumferències.

Siga $\overline{OK} = r$ radi de la circumferència menuda.

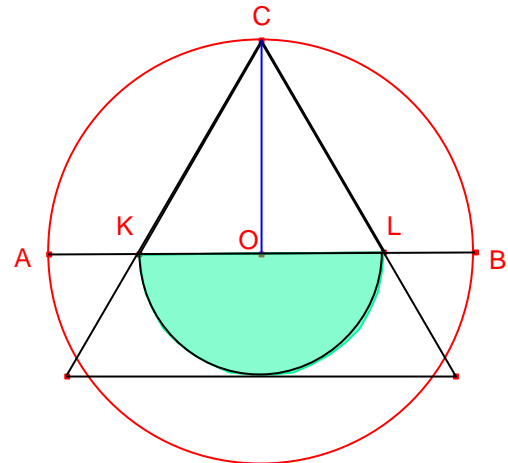
$\triangle KLC$ és un triangle equilàter.

El radi de la circumferència exterior és:

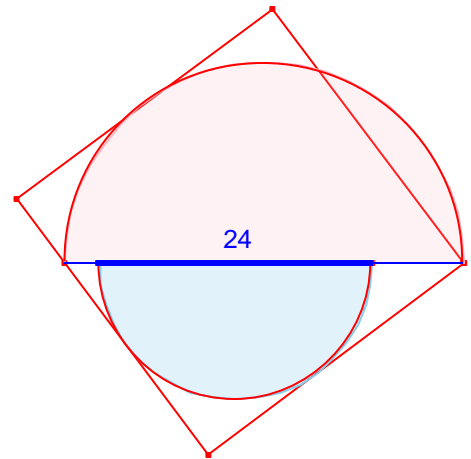
$$R = \overline{OC} = r\sqrt{3}$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_R} = \frac{\frac{1}{2}r^2}{R^2} = \frac{1}{6}$$

3387.- La figura està formada per dos semicircumferències i un quadrat.
 La semicircumferència menuda té diàmetre 24.
 Calculeu el diàmetre de la circumferència gran.

Solució:

Siga la semicircumferència gran de centre O i diàmetre $\overline{AB} = 2R$

Siga la circumferència de centre P i radi $\overline{PK} = \overline{PT} = 12$

Siga $\overline{AT} = a$

Els triangles rectangles $\triangle ATP, \triangle ACB$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{a}{\sqrt{a^2 + 144}} = \frac{a + 12}{2R}$$

$$R = \frac{a + 12}{a} \cdot \frac{\sqrt{a^2 + 144}}{2}$$

Els triangles rectangles $\triangle ACB, \triangle OQB$ són semblants i de raó 2:1

Aplicant el teorema de Tales:

$$\overline{OQ} = \frac{a + 12}{2}, \overline{BC} = \frac{12(a + 12)}{a}$$

$$\overline{PQ} = \overline{BC}$$

$$R + \frac{a + 12}{2} = \frac{12(a + 12)}{a}$$

$$R = \frac{12(a + 12)}{a} - \frac{a + 12}{2}$$

Igualant els radis:

$$\frac{a + 12}{a} \cdot \frac{\sqrt{a^2 + 144}}{2} = \frac{12(a + 12)}{a} - \frac{a + 12}{2}$$

Simplificant:

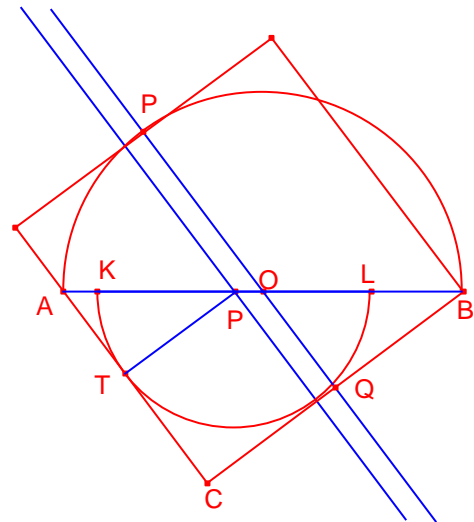
$$\frac{\sqrt{a^2 + 144}}{2a} = \frac{12}{a} - \frac{1}{2}$$

Resolent l'equació:

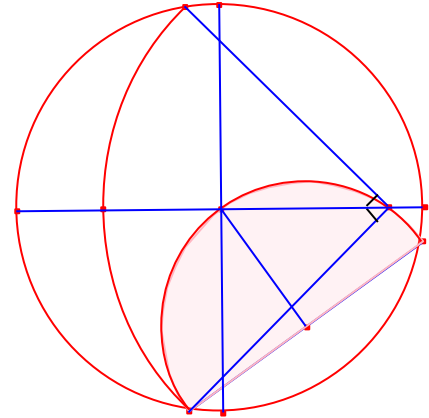
$$a = 9$$

$$R = \frac{35}{2}$$

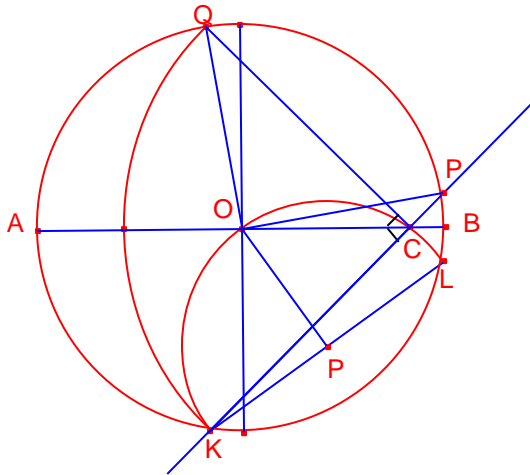
El diàmetre de la semicircumferència gran és $\overline{AB} = 2R = 35$

3388.- La figura està formada per set quadrants.
 Calculeu la proporció entre la regió ombrejada i el tota de la figura.

Solució:

Siga la circumferència de centre O i radi $\overline{OA} = R$

Siga el semicercle ombrejat de centre P i radi $\overline{PL} = r$

Siga el quadrant de centre C i radi $\overline{CK} = \overline{CQ}$

La recta KC talla la circumferència de centre O en el punt P .

$$\widehat{PQ} = \widehat{KL}, \widehat{PQ} + \widehat{KL} = 180^\circ$$

$$\widehat{PQ} = \widehat{KL} = 90^\circ$$

$$\overline{PQ} = 2r$$

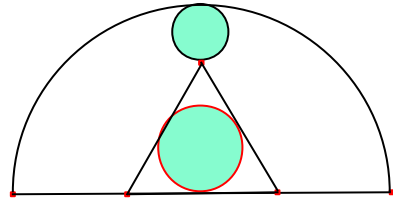
Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle QOP$:

$$R^2 = 2r^2$$

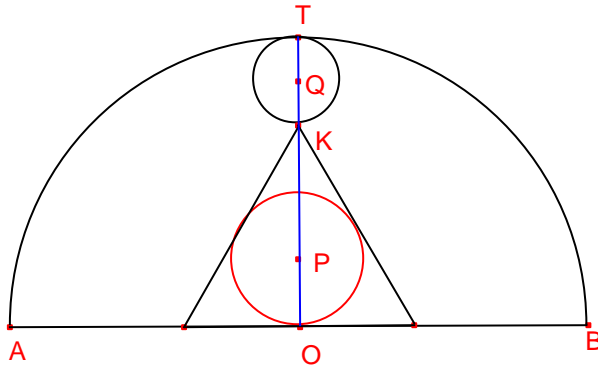
La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_R} = \frac{\frac{1}{2}\pi r^2}{\pi R^2} = \frac{1}{4}$$

3389.- La figura està formada per un semicercle, un triangle equilàter i dos cercles ombrejats. Calculeu la proporció mínima entre l'àrea ombrejada i l'àrea del semicercle.

Solució:

Siga el semicercle de centre O i radi $\overline{OA} = R$

Siga el cercle de centre P i radi $\overline{PO} = r$

Siga el cercle de centre Q i radi $\overline{QT} = s$

$\overline{OK} = 3r, \overline{KT} = 2s$

$R = 3r + 2s$

La proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del semicercle és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_R} = \frac{r^2 + s^2}{\frac{1}{2}R^2} = \frac{r^2 + \left(\frac{R-3r}{2}\right)^2}{\frac{1}{2}R^2}$$

$$f\left(\frac{r}{R}\right) = \frac{13r^2 - 6rR + R^2}{2R^2}$$

$$f\left(\frac{r}{R}\right) = \frac{13}{2}\left(\frac{r}{R}\right)^2 - 3\left(\frac{r}{R}\right) + \frac{1}{2}$$

$$f\left(\frac{r}{R}\right) = \frac{13}{2}\left(\left(\frac{r}{R}\right)^2 - \frac{6}{13}\left(\frac{r}{R}\right) + \frac{1}{13}\right) = \frac{13}{2}\left(\left(\frac{r}{R} - \frac{3}{13}\right)^2 + \frac{4}{169}\right) \geq \frac{13}{2} \cdot \frac{4}{169} = \frac{2}{13}$$

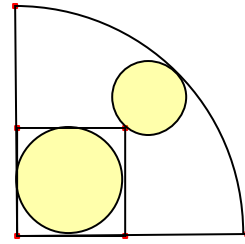
La proporció mínima s'assoleix quan

$$\frac{r}{R} = \frac{3}{13}$$

La proporció mínima és:

$$f\left(\frac{3}{13}\right) = \frac{2}{13}$$

3390.- La figura està formada per un quadrant, un quadrat i dos cercles ombrejats.
 Calculeu la proporció mínima entre l'àrea ombrejada i l'àrea del quadrant.

Solució:

Siga el quadrant de centre O i radi $\overline{OA} = R$

Siga el cercle de centre P i radi $\overline{PK} = r$

Siga el cercle de centre Q i radi $\overline{QT} = s$

Siga el quadrat $OCDE$ de costat $\overline{OC} = 2r$

$$\overline{OD} = 2r\sqrt{2}, \overline{DT} = 2s$$

$$R = 2\sqrt{2}r + 2s$$

La proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del semicercle és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_R} = \frac{r^2 + s^2}{\frac{1}{4}R^2} = \frac{r^2 + \left(\frac{R - 2\sqrt{2}r}{2}\right)^2}{\frac{1}{4}R^2}$$

$$f\left(\frac{r}{R}\right) = \frac{12r^2 - 4\sqrt{2}rR + R^2}{R^2}$$

$$f\left(\frac{r}{R}\right) = 12\left(\frac{r}{R}\right)^2 - 4\sqrt{2}\left(\frac{r}{R}\right) + 1$$

La funció és una paràbola cònca

El mínim s'assoleix en el vèrtex, és a dir, quan:

$$\frac{r}{R} = \frac{4\sqrt{2}}{2 \cdot 12} = \frac{\sqrt{2}}{6}$$

La proporció mínima és:

$$f\left(\frac{\sqrt{2}}{6}\right) = \frac{2}{3} - \frac{4}{3} + 1 = \frac{1}{3}$$

